

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیات و تعاریف، شرح وظایف

تهیه شده توسط مدرسین طراحی اردوگاه و اسکان
استان همدان:

سعید نوروزی - علی نهری ملایری - سید مرتضی حسینی
بهمن جلالوند - مهدی اسدی تبار - محمد شهابی

کشور ما ایران به لحاظ وضعیت جغرافیایی تنوع آب و هوایی و موقعیت استراتژیک طی چند سال اخیر شاهد حوادث طبیعی و غیر طبیعی بسیاری بوده است. آمادگی در مقابل بلایا و امداد رسانی به موقع و مناسب بعد از وقوع حوادث، خسارت ناشی از حادثه را کاهش می دهد و باید توجه داشت که در عملیات نجات دقایق و ساعات اولیه پس از حادثه به عنوان زمان طلایی در نظر گرفته می شود، مهارت، حضور به موقع و سرعت عمل تیم های امداد و نجات می توان از مرگ و میر بیش از حد انسانها جلوگیری کند.

کلیات و تعاریف

تعریف امداد Relief

لغوی :

یاری، کمک، مدد کردن

اصطلاحی:

به مجموعه کمک های اضطراری که به آسیب دیدگان از سوانح (نظیر آب، غذا، سرپناه اضطراری، دارو و غیره) ارائه می گردد اطلاق می شود.

تعریف نجات Rescue

لغوی :

رهایی، خلاص، رستگاری

اصطلاحی:

به مجموعه اقداماتی اطلاق می گردد که موجب دستیابی به فرد آسیب دیده در معرض خطر و رهاسازی وی و انتقال او به محل امن می شود.

تعریف مفاهیم کلیدی

اسکان اضطراری :

جمع آوری و شناسایی افراد آسیب دیده و بی خانمان ناشی از وقوع حوادث غیر مترقبه ، نقل و انتقال و استقرار آنها در محل‌های پیش‌بینی شده برای تامین حداقل شرایط زندگی امن و بهداشتی تا زمان ایجاد امکانات مناسبتر برای اسکان موقت آنها (یک تا چند هفته)

اسکان موقت :

تامین سرپناه مناسب جهت زندگی امن و بهداشتی آسیب دیدگان ناشی از وقوع حوادث غیرمترقبه تا زمان بازگشت آنها به شرایط و مکانهای اولیه زندگی (از یک تا چند ماه)

اسکان دائم :

ایجاد مسکن مناسب و سایر امکانات مورد نیاز جهت تامین نیازهای اجتماعی و فیزیکی افراد و تامین یک زندگی امن و ایمن .

اردوگاه یا اسکان موقت:

مکان موقت برای ایجاد تسهیلات زندگی که به صورت اضطراری برپاشده و حداقل نیازهای حیاتی افراد (آسیب دیدگان ناشی از حوادث غیرمترقبه) در آن پیش‌بینی شده باشد .

تعریف افراد آسیب پذیر

کسانی که به طرزی خاص در معرض آسیب های ناشی از بلایای طبیعی و حوادث بشری و یا اغتشاشات هستند. مردم به خاطر عوامل فیزیکی و اجتماعی و محیطی و سیاسی آسیب پذیرند

تعریف واژه ها:

آوارگی و بی خانمانی و نداشتن سرپناه اولین ضربه روحی وقوع مصیبت به افراد آسیب دیده خواهد بود. بنابراین ضروری است که امدادگران اولویت ایجاد یک اردوگاه موقت را در نظر داشته و در محل‌هایی که امکان استفاده از اردوگاه‌های آماده و یا بناهای عمومی نیست، باید سریعاً با برپایی یک اردوگاه چادری، آماده اسکان آسیب دیدگان بود. اساس این اردوگاه‌ها چادر و برپایی مناسب و منظم آن است.

کلیات آماده شده در این بخش جهت آماده سازی امدادگران برای انتخاب چادر و محل مناسب و طریق برپایی آن می باشد.

تعریف واژه ها:

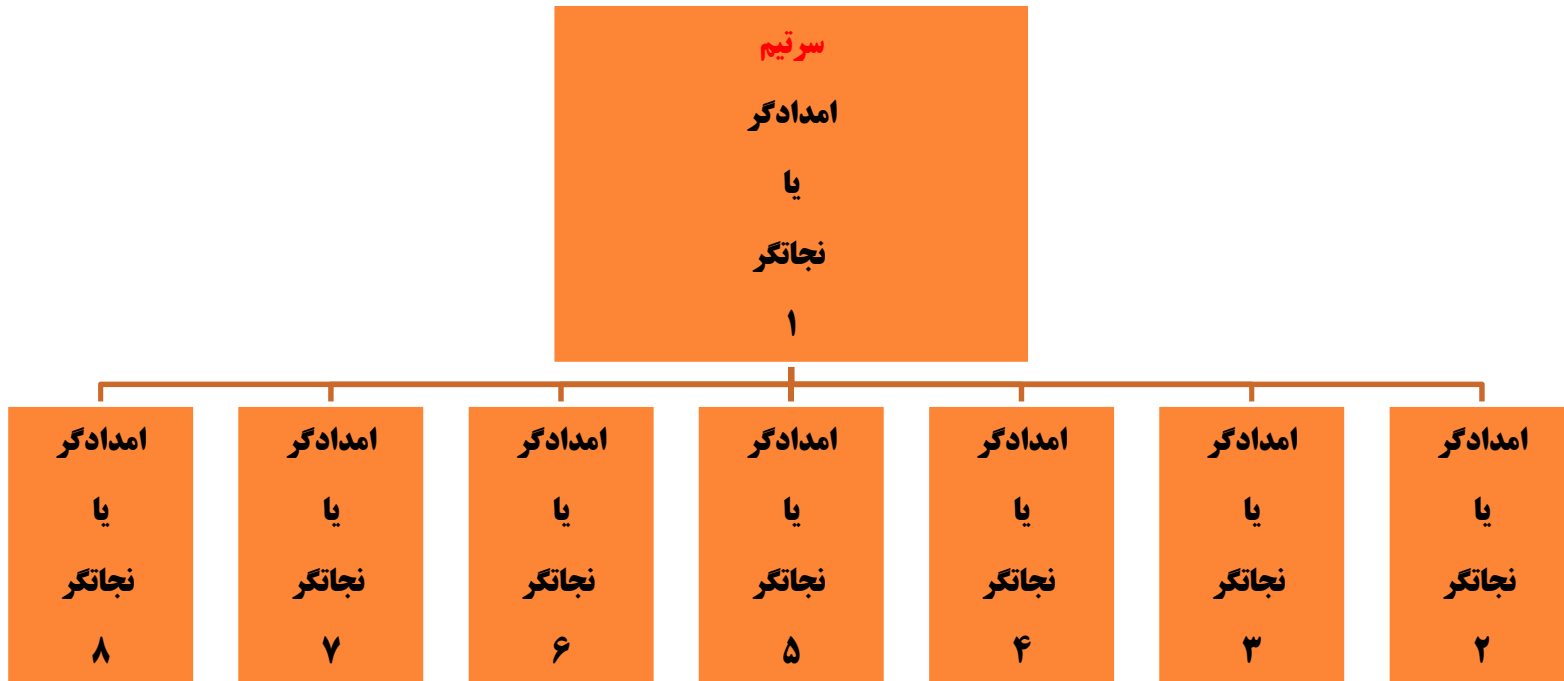

- رده سازمانی : جایگاه سرپرستی در ساختار تیم بندی ، امدادگران که وظیفه و اختیار فرماندهی و هدایت امدادگران زیر مجموعه را دارا می باشد این رده ها به ترتیب شامل: سر تیم ، سر دسته ، سرگروه و مسئول یگان است.

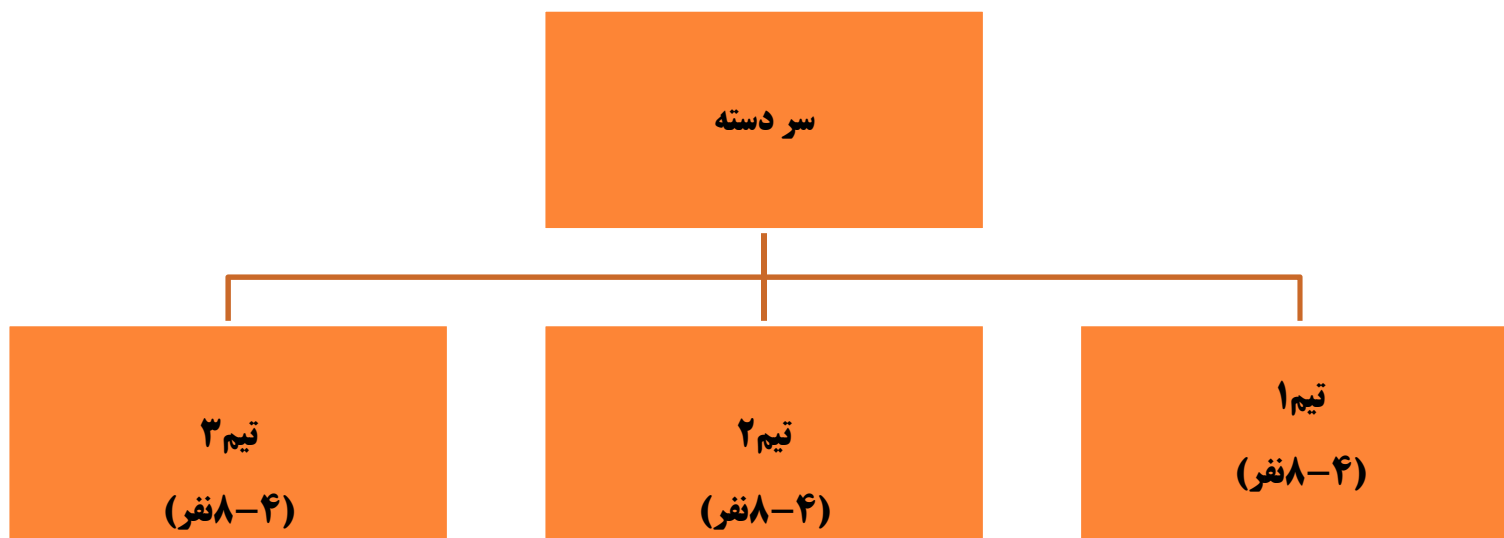

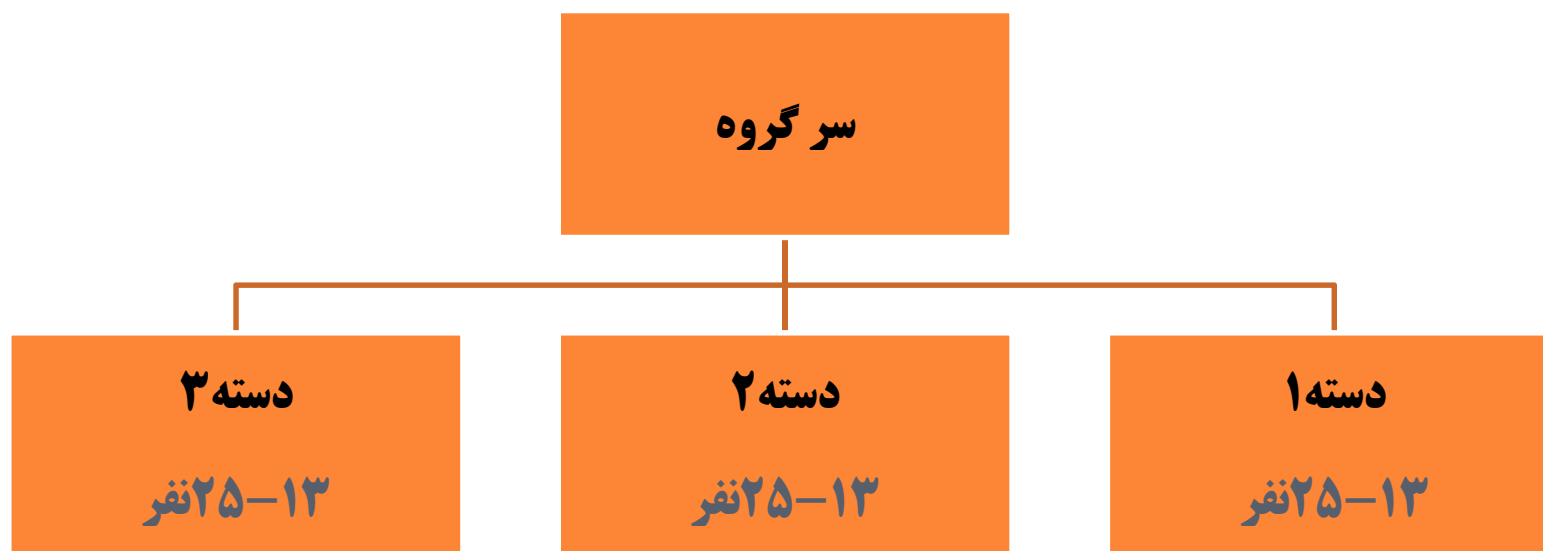
تیم کوچکترین واحد سازمانی امدادگران ۴-۸ نفر

دسته دومین سطح سازمانی امدادگران ۱۳-۲۵ نفر

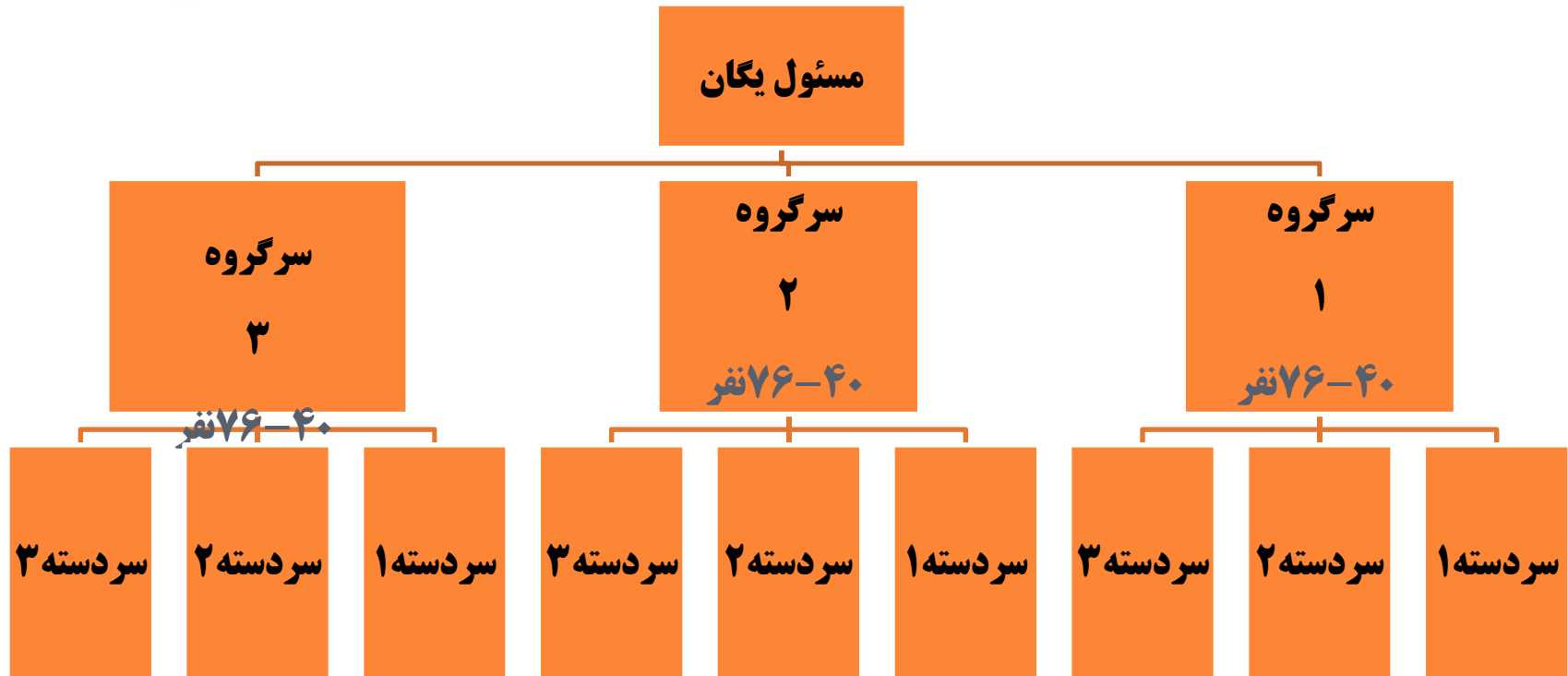

گروه سومین سطح سازمانی امدادگران ۴۰-۷۶ نفر

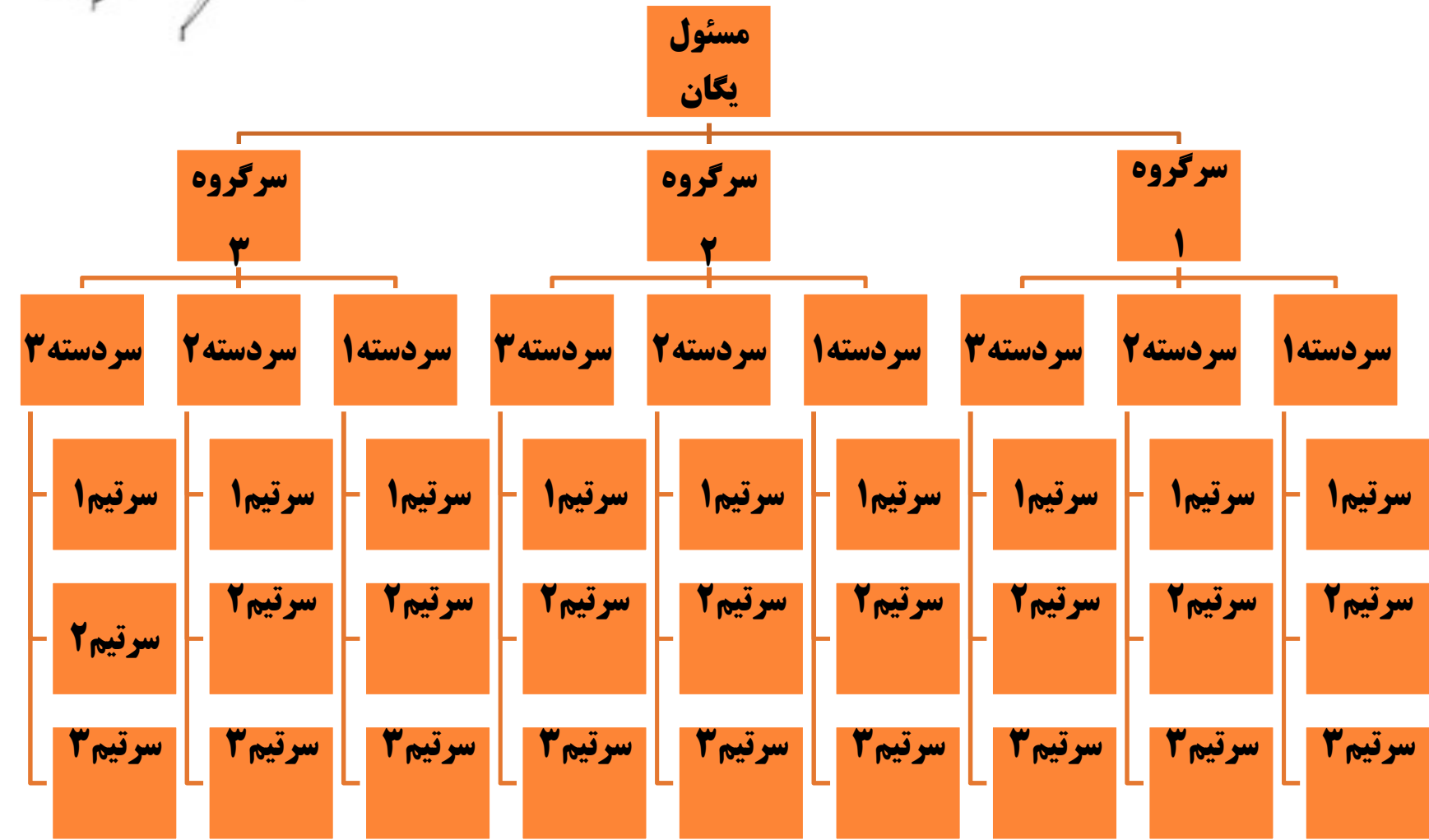

یگان چهارمین سطح سازمانی امدادگران ۱۲۱-۲۲۹ نفر

یگان چهارمین سطح سازمانی امدادگران ۱۲۱-۲۲۹ نفر

سه اصل مهم در انجام بهینه عملیات امداد و نجات :

۱- نیروی انسانی

۲- تجهیزات و وسایل به روز

امداد و نجات

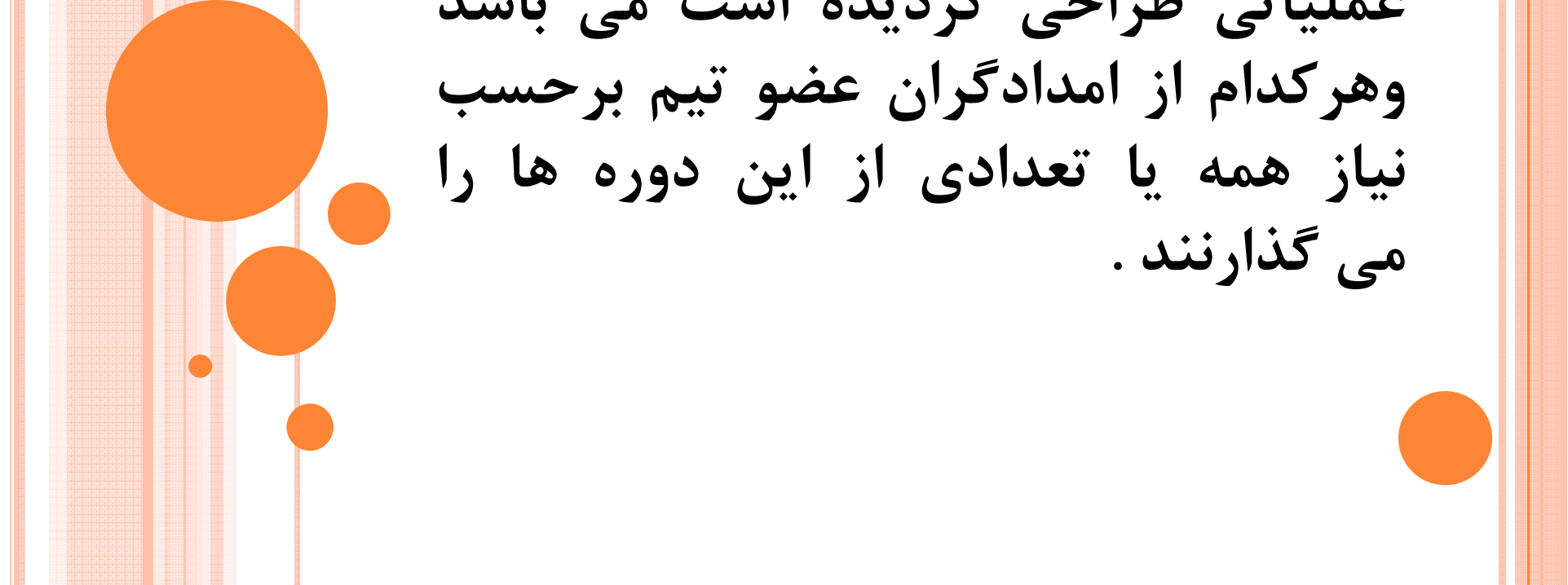
۳- آشنایی نیروی انسانی در کاربری
صحیح از تجهیزات (آموزش)

بر نامه آموزشی : شامل مجموعه دوره های آموزشی که جهت انتقال دانش و مهارت مورد نیاز امدادگران در هر رشته عملیاتی طراحی گردیده است می باشد و هر کدام از امدادگران عضو تیم بر حسب نیاز همه یا تعدادی از این دوره ها را می گذارند .

دوره تخصصی امداد

سرپناه اضطراری، اسکان موقت و

اردوگاه

اسکان اضطراری:

- اولین اقدام برای تأمین و برپائی سرپناه ، تهیه حداقل استانداردهای وسایل و ملزومات اولیه زندگی آسیب دیدگان ناشی از حوادث و سوانح است و مشتمل بر
- الف: اسکان گروهی : اسکان مردم و متأثرین حادثه در مناطق امن نظیر مساجد ، ورزشگاه ها و ... می باشد.
- ب: اسکان اردوگاهی : اسکان آسیب دیدگان از حوادث در اردوگاه ها و یا چادرهای انفرادی در منطقه حادثه می باشد.

دوره تخصصی سرپناه اضطراری و طراحی اردوگاه

تعریف و هدف دوره:

تعریف: تأمین سرپناه و اسکان اضطراری و برپایی اردوگاه به کلیه اقداماتی گفته می شود که برای اسکان موقت افرادی که پس از وقوع سوانح طبیعی بزرگ نظیر زلزله، سیل و طوفان های سهمگین خانمان خود را از دست داده اند، انجام می شود .

هدف: تربیت امدادگرانی است که پس از طی این آموزش ها قادر خواهند بود اقدامات لازم و ضروری را برای برپایی اردوگاه و اسکان اضطراری مردم سانحه دیده به نحو احسن و با رعایت کلیه اصول و آموزش های روز دنیا انجام دهند.

ضرورت و اهمیت دوره:

کشور ما ایران در طول تاریخ با حوادث غیر مترقبه و بلایای طبیعی فراوانی دست به گریبان بوده و بنا به جایگاه جغرافیایی خاص خود جزء کشورهای بلا خیز جهان محسوب می شود. بر اثر این سوانح و بلایا افراد بسیاری جان خود را از دست داده، تعداد زیادی آسیب دیده و بی خانمان می شوند. در این راستا برپایی اردوگاه و اسکان اضطراری بازماندگان ، ضرورتی انکار ناپذیر می باشد.

وظایف و توانایی های امدادگران آموزشی دیده و سازماندهی شده در تیم اسکان طراحی اردوگاه

- شناخت کافی از انواع سوانح
- توانایی کار در شرایط سخت و پر استرس
- داشتن مهارت در ارائه کمکهای اولیه
- طراحی و برپای اردوگاه و نحوه اسکان آسیب دیدگان
در شرایط مختلف
- مدیریت و برنامه ریزی در اردوگاه
- آشنایی با قوانین ،دستور العمل ها و روش های استاندارد مرتبط

دوره تخصصی سرپناه اضطراری و طراحی اردوگاه

معرفی رسته و تیمهای عملیاتی "تیم اسکان اضطراری"

تعریف: تیم سازماندهی شده اسکان اضطراری، وظیفه پاسخگویی و قابلیت انجام امور امدادی در تامین سر پناه، اسکان اضطراری، بر پایی اردو گاه برای اسکان موقت آسیب دیدگان و کمک به افرادی که پس از وقوع سوانح طبیعی بزرگ نظیر زلزله، طوفان، سیل، ... و انسان ساز بزرگ خانه های خود را از دست داده اند را بر عهده دارد.

شرایط شرکت در دوره تخصصی:

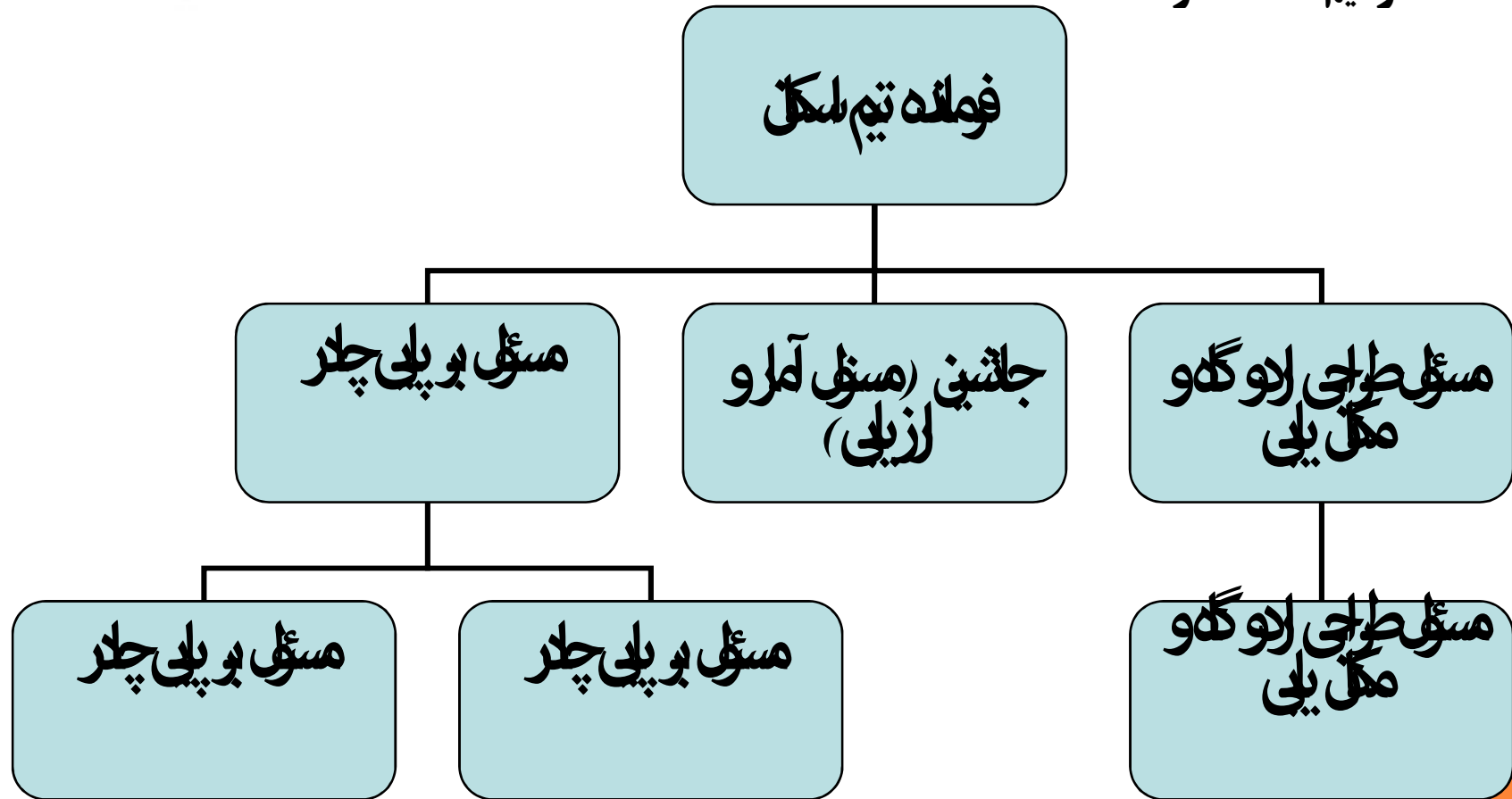
گذراندن دوره عمومی امداد

معرفی رسته و تیمهای عملیاتی "تیم اسکان اضطراری"

ساختار تیم : هفت نفر

موفق و پیروز
باشید

